HRVATSKI LIST

Godina I. | Pula, petak 31. prosinca 1915. | Broj 169.

Našim čitateljima!

Na žalost smo zamijetili, da naš „Hrvatski List“, koji smo prije šest mjeseci pokrenuli bili, ne nailazi na toliko odziva, koliko smo se nadali. Kako smo već jednom spomenuli [illegible], nijesu nas kod osnivanja toga jedinoga hrvatskoga dnevnika u našoj Istri i Primorju vodili nikakvi drugi ciljevi, nego da prema svojim silama budimo i podržavamo hrvatsku svijest, pružamo našem narodu u našem jeziku zdravo štivo i obznanjujemo mu vijesti o najnovijim dogodjajima, kojima burna ova vremena obiluju i koja bez sumnje svakoga zanimaju.

Naše su žrtve, koje izdavanjem „Hrvatskog Lista“ imademo, veoma velike. Da ne tajimo: Kroz šest mjeseci mi smo materijalno [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] za [illegible] Bože zato, što je premalen. Prema tomu će mu dakako i poskočiti i cijena, te će odsad pojedini broj stajati 8 mjesto dosadanjih 6 filira. Cijena ta nije u današnja teška vremena pretjerana.

Oni pako, koji hoće da se pretplate mjesečno, dobivat će „Hrvatski List“ i nadalje uz istu cijenu kao dosele, naime za 2 K 40 fil. na mjesec.

Pretplatu primamo za sada samo za mjesec dana a ne na više, jer hoćemo, da se uvjerimo, bude li se i kraj ovih povoljnih prilika pokazao dovoljan odziv. Ne bude li toga, ej tad ćemo biti prisiljeni, pa nam to i još tako teško bilo, da „HRVATSKI LIST“ obustavimo. [illegible] samo, da pokriju [illegible] svaki mjesec troškove [illegible]

[illegible]

Tiskara Jos. [illegible]

Brzojavne vijesti

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 30. decembra (D. u.) Službeno javlja:

Rusko bojište.

Bojevi u istočnoj Galiciji bivaju sve bjesniji i žešći. Neprijatelj nije upravio jučer svoje navale samo protiv besarabske fronte, već i protiv naših pozicija istočno donje i srednje Strype. Njegovo nastupanje izjalovi se većim djelom već od vatrom naših baterija, gdje se to nije desilo, pod vatrom pješadije i strojnih pušaka. U sjevernom djelu bojišta pred mostobranom Burkanov, gdje je jučer navalio, pustio je neprijatelj 900 mrtvaca i [illegible]ško ranjenika. Na tom se mjestu predaše tri zastavnici i 870 momaka. Sveukupni broj momaka, koje smo jučer u istočnoj Galiciji zarobili, iznaša više od [illegible]00. Na Ikvi i Putilovki došlo je na nekojim mjestima do topovskih bojeva. Na [illegible] Kormin i na Styru odbile su austro-ugarske i njemačke čete više ruskih nasrtaja.

Talijansko bojište.

Na tirolskoj granici zapeli su se o našoj vatri pokušaji neprijatelja, da navali od Torbole i na Monte Carbonile. Na [illegible] sjeverno tonalskog prelaza [illegible]sali su Talijanci, zlorabljajući ženevsku [illegible]stavu, da izgrade svoje žičane zapriječke. [illegible]cali smo na njih. I na doberdobskom [illegible]varanku odigraše se živahni bojevi sa [illegible]ugumima, koji potrajaše do noći.

Srpsko bojište.

Nema osobitih dogodjaja

Zamjenik poglavice generalnog stožera [illegible] Höfer, podmaršal.

Dogodjaji na moru.

29. prosinca rano, uništila je flotilja 5 [illegible]razača i krstarice Helgoland francusku podmornicu „Monge“ te zarobila drugog [illegible]nika i 15 momaka. Na to je flotilja potopila u dračkoj luci parob[rod] [illegible] drenjaša topničkom paljbom te uništila vatrom više kopnenih baterija. Kod toga udariše dva razarača na mine. „Lika“ je tonula a „Triglav“ bio je teško oštećen. Najveći je dio momčadi spašen. „Triglav“ smo dali tegliti ali smo ga iza nekoliko sati morali potopiti, jer je više nadmoćnih neprijateljskih krstarica ugrožavalo uznak čitave flotilje. Naša se je flotilja vratila u ishodišnu luku. Od neprijateljskih sila su brodova raspoznali jasno samo engleske krstarice tipa „Bristol“ i „Falmouth“, kao i francuske razarače tipa „Bouclier“.

Zapovjedništvo mornarice.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 30. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište.

U noći na 28. prosinca izjalovio se engleski pokušaj, sjeverozapadno Lilla, da iznenada prodru u naše položaje. Manji noćni podhvati naših trupa jugoistočno Albertha, uspjeli su lijepo, te zarobismo nekoliko tuceta Engleza. Na Hartmannsweilerkopfu smo ponovno zauzeli rovove, koji su jošte bili u francuskim rukama. U ostalom na mnogo mjesta bojne linije živahna topnička paljba. I djelatnost letioca, na obim stranama, vrlo živa. Engleski zrakoplov, sjeverozapadno Combrais, u zračnom dvoboju bio je srušen. Neprijateljska zračna flota napala Werwick i Menin i tamošnja željeznička spremišta bez ikakve vojničke štete. Sedam stanovnika ranjeno, jedno dijete ubijeno.

Istočno bojište.

Ruski napadaji južno Schlocki i na mnogim mjestima bojne grupe Linsigena odbijeni. Vojska generala Bothmera s au[-]

[illegible] čeetnama [illegible] nastojaje iz[illegible] da prodi [illegible] mo[illegible]

[illegible] Srpski [illegible] jatelj od prilike [illegible] ranjenika, težih teških krvavih gubitaka.

Balkansko bojište.

Položaj nepromijenjen.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 30. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Fronta na Iraku.

Bitka kod Kutu el Amara traje još uz dulje stanke.

Sa fronte u Dardanelima.

[illegible] na 27 i 28. decembra naše topništvo usu[t]ka bezuspješnu vatru neprijateljske krstarice i torpedovke protiv Ar[i] [illegible] i Ariburnu te ih prisili, da se odaleče. Kod Seddilbara bili su se žestoki boji bombama i torpedima na našem lijevom i desnom krilu. U osrednjim položajima topnički dvoboj. Dvije neprijateljske krstarice, koje su popodne pucale na naše desno krilo, prisilili smo na uzmak. Jednu smo krstaricu pogodili. Prije podne oborismo paljbom neprijateljski zrakoplov, koji je letio preko Venišer-Kumkalea.

Plijen naših podmornica.

[illegible] 29. (D. u.) [illegible] Ha[illegible] [illegible]o-ugarska podmornica [illegible] decembra kod Sv. Ivana [illegible]vorsku jedrenjaču, kr[illegible]

[illegible] Grčka?

[illegible] grčkim [illegible] [illegible]nici [illegible] [illegible]nimo hel[illegible] [illegible]ku ne samo [illegible] već također [illegible] svojih neprijatelja, koji [illegible] glave Grčku u propast.

[Kredit pri]hvaćen od Sobranja.

[illegible] decembra. Sobranje je [illegible] kredit od 500 milijuna [illegible]

Carpov govor u rumunjskoj komori.

Bukarešt, 29. decembra. U rumunjskoj komori govorio je u daljnjoj raspravi bivši ministar i konservativni poglavar Carp (pristaša centralnih vlasti) te izjavio, da rumunjska politika mora težiti samo zatim, da ne postane vazalom Rusije. Ministru predsjedniku je spočitnuo neodlučnost te mu zavjetuje neka se jednaput odluči i da će biti onda bolje. Carp želi, da ministar predsjednik ide sa dogodjajima.

Godište 1917. u Francuskoj pod oružjem.

Paris, 29. decembra. Senat je prihvatio zakonsku osnovu o pozivu [go]dišta 1917. pod oružje. Gallieni, sadašnji ratni ministar, izjavio je, da ova mjera znači samo opreznost. Francuska hoće rat svom svojom voljom.

Ostanci srpske vojske u Elbasanu i Skadru.

Berlin, 30. decembra. (D. u.). Wolffov dopisni ured javlja: Ostanci srpske vojske stigli su u Elbasan i u Skadar. Vojska nema topništva ni municije.

Grčka bezuvjetna neutralnost.

Atena, 30. decembra. (D. u.). Posebni izvjestitelj „Wolffbureau“-a dojavlja iz Atene, da će Grčka, kod skorašnjih bojeva evropskih bojnih skupina kod Solunu ostati neutralnom.

Nacrti o miru.

Zürich, 30. decembre 1915. Švicarski list „Neue Zürcher Zeitung“ priopćuje članak pod naslovom „Misli o miru“, koji se bavi o uvjetima mira, kako ih shvaćaju dobro upućeni njemački krugovi. Taj članak glasi u glavnom ovako:

1.) Belgiji ostaje njezina neovisnost i samostojnost, u koliko će ona ugovorima onemogućiti opetovanje dogodjaja iz godine 1914. Potpunom isisavanju Belgije protivila bi se dapače i njemačka velika industrija radi zakučistih gospodarskih prilika izmedju jedne i druge države.

2.) Osvojene francuske pokrajine vratit će se Francuskoj, a ratne odštete sa strane Francuske ne će Njemačka tražiti, ako Francuska odstupi svoje tražbine proti Rusiji u iznosu od nekih osamnaest milijarda franaka Njemačkoj. Razumijeva se samo po sebi, da bi u tom slučaju morala antenta, a ponajpače Engleska da[v]ati Njemačkoj njezine dosad izgubljene kolonije.

3.) Ruska Poljska neka postane pod jednim njemačkim knezom kao kraljem Poljske potpuno neovisna i samostalna.

4.) Italija bi morala da se odreče prava na okupirane turske otoke.

5.) Bugarskoj bi se naravski morala dopitati Macedonija kao i predjel od Niša do Smedereva i Dunava. Prijasnja Stara Srbija neka ostane samostalna ili neka se združi sa Crnomgorom u jedno kraljevstvo.

6.) Albanija mora da dobije svoju prvotnu jo[š] zajamčenu samostalnost pod knezom, koga će Albanci sami izabrati.

7.) Glede zahtjeva Rumunjske i Grčke ne može se zasad još ništa stalna odlučiti.

Naš barjak nad Plevljem.

Plevlje bilo od nekoliko dana u našim rukama. Njegova Preuzvišenost [illegible] [illegible]je, da svečanim načinom unidje u osvojeni grad. I ja sam bio u njegovoj sjajnoj šarenoj pratnji. Naši vranci, živi poput iskre, nosili su nas preko onih kamenitih staza. Uradovali smo se, kada smo pred sobom opazili lijepu, široku cestu. Ne moradosmo dugo čekati, sa nas časnici [illegible] vojskoga zbora na konjima i samo[illegible] [illegible] automobila.

Naši vranci bili su umorni. A i ja sam bio izmučen. Jedan dragonac pomogne mi sići sa konja. Izrukovali smo se i predstavili medjusobno. I njegova Preuzvišenost sidje s konja i naloži, da počinemo jedan sat. Neko primjeti: „Već je kasno, Preuzvišenosti, načelnik i gradski savjetnici čekaju na nas“.

A Preuzvišenost odvrati: „Ta ja baš hoću, da čekaju. Inače bi rekli ovi istočnjaci: Švaba nezna ni to, što se pristoji velikom gospodinu. Kakvi je to paša?“

Nije bio uzalud dulje vremena zapovjednikom u onećoj bosanskoj garnizoni.

Mi se pokorismo i počinusmo. Te krenusmo nakon jednosatnog odmora. Preuzvišenost sjedne se u vojnički samovoz automobil, a mi na naše konje.

Konačno se približismo gradu. Već iz daljine vidjaju se njegovi vitki minareti i poput golubova bijele kuće. Do skora evo nas i na ulazu u grad! Sve je bilo za svečanost pripravno. Od bivše a u vojarne vodila je pred državnu na glavni trg uska, krivuljasta turska ulica.

Na čelu duge povorke časnika i vojnika vozi se na samovoznom automobilu Preuzvišenost sa štapskim časnicima. Gradjanstvo oduševljeno kliče našim pobjedonosnim četama: „živio! živio!“ Trublјači udaraju u veselu koračnicu.

Počasna satnija postavila se u špaliru oko odredjenog mjesta, ogradivši ovećи četverokut, uz glasne i odrješite vojničke zapovijedi.

Preuzvišeni feldmaršal istupi iz samovoza automobila. Visoka njegova osoba odskakuje imponzantno. Prima razne izvještaje, te se na čelu triumfatorske pratnje susreće u sredini četverokuta sa gradskim prvacima.

Pljevljanski mufti prignuo ponizno svoju glavu obavitu bijeli m svečenički turban, „Vaša Preuzvišenosti“ — nastavi feldmaršalu — „poseznje naše nam se je danas povratilo. Pozdravlja Vas oslobodjeno pučanstvo ovoga grada...“

Dugobradi starac izrekne je svoj kratki govor ponosno i toplo. Slijedili su pozdravi i hvale i za našeg cara i za sultana Mehmeda. General mu pruži ruku, pa načelniku, a dapače i bijedistoj srpskome popu. Zatim izreče i Njegova Preuzvišenost nekoliko rečenica teškim srpskim naglaskom, kojima je najavljivao, priključenje da zauzimlje Plevlje u ime našega cara i kralja Franje Josipa I.

„Col di Lana".

Domaće vijesti.

Javna zahvala. Prigodom božićnih blagdana darovali su milostivi ... Kohler K 20, bolničarka ... K 10, ... K 10, trgovac ... K 10.

Hrvatski umjetnik Balokovic pozvan je u Lodz, da svoji divnom gusl... koncertu na korist ... vojničke udovice i ... Igrati će četiri ... u Kolizejumu ... Berlinu, Madridu i ... Rimu.

Gospodarstvo.

Cijena mlijeku na Rijeci določila se na ... p. liter.

Maksimalne cijene u Zadru. Bravetina od 2 do 2.50 ... 3.00 do 3.60 K, ... 3.00 K. Za umjetnije ... radnog blaga odredjene su posebne cijene. Mljeko ... 40 p. liter, jaja ... 16 p. ... 32 p. u ... 48 p. u ... 64 p. u ... 80 p. ... 96 p. u ... 112 p. u ... 128 p. u ... 144 p. u ... 160 p. ... 176 p. u ... 192 p. u ... 208 p. u ... 224 p. u ... 240 p. u ... 256 p. u ... 272 p. u ... 288 p. u ... 304 p. u ... 320 p. u ...